

Mötesanteckningar samråd barnrätt

Mötesdatum: 18 mars 2024

Tid: 13.00 -16.00

Plats: Regionens hus, lokal: Perrongen
Adress: [Bergslagsgatan 2, 411 04 Göteborg](https://www.regiongoteborg.se/om-regionen/regionens-hus)

Deltagande organisationer:

Bris
Fryshuset
Förebildarna
Kvinno- och tjejjouren Ada
Maana
Maskrosbarn
Randiga Huset
Rädda Barnen
Räddningsmissionen
Röda Korsets Ungdomsförbund
Tamam

Övriga deltagare:

Linda Åshamre (S), beredningen för mänskliga rättigheter
Eva-Lotta Pamp (M), beredningen för mänskliga rättigheter
Sandra Gimdal Bäckman (SD), beredningen för mänskliga rättigheter
Liselott Johansson, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen VGR

Dagordning 2024-03-18	
1. Välkomna / Incheckning	Linda välkomnar alla till dagens samrådsmöte och vi gör en kort incheckning.
2. Godkännande av dagordningen samt anmälan av övriga frågor	Dagordningen godkändes, inga övriga frågor anmäldes
3. Föregående mötesanteckningar	Liselott gick kort igenom anteckningarna från förra mötet.
4. FN:s barnrättskommittés granskning av hur Sverige uppfyller genomförandet av barnkonventionen samt deras rekommendationer till Sverige (2023) Genomgång och fördjupning.	<p>Cecilia Norberg från Rädda Barnen berättar om sina erfarenheter från resan till Geneve och deltagandet i FNs barnrättskommittés granskning av Sverige.</p> <p>FN:s kommitté för barnets rättigheter (FN:s barnrättskommitté) granskar konventionsstatens resultat-både positiva och negativa (Från föregående granskning). Civilsamhället uppmanas att bidra. Förslag och allmänna rekommendationer ges till konventionsstaten. De utgår från tidigare rekommendationer. Civilsamhället lämnade in två rapporter: barnens egen rapport (huvudrapporten) och civilsamhällets tillägg rapport. 120 barn i åldrarna 5-17 år var delaktiga i att ta fram rapporten som bifogas.</p> <p>Hur går granskningen till?</p> <p>Dag 1</p> <ul style="list-style-type: none">• Inledande tal av kommitténs ordförande• Inledningsanförande av head of delegation, Camilla Waltersson Grönvall

- Kommittén ställer sin första omgång frågor till Sveriges delegation
- Kort paus då delegationen får prata ihop sig
- Sveriges delegation svarar på frågor
- Kommittén ställer följdfrågor

Dag 2

- Inledning av kommitténs ledare
- Kommittén ställer frågor
- Sveriges delegation fortsätter svara på frågorna från dag 1
- Avslutande följdfrågor som Sveriges delegation får 48 timmar på sig att besvara skriftligt
- Avslutande tal

Uppföljning och framsteg som gjorts

- Antagandet av lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter 2020
- Ändringarna i brottsbalken 2022 för att stärka barns skydd mot sexuellt utnyttjande
- Inrättandet av Institutet för mänskliga rättigheter 2022

Ett urval av rekommendationerna

- Lagen 2020: **Åtgärda de oförenligheter** som finns och säkerställa att konventionen alltid väger tyngre vid konflikt med inhemsk lagstiftning och allmän praxis.
- Säkerställa att **konsekvensanalyser** med utgångspunkt i barnets rättigheter är en integrerad del i utredningar som föregår ny lagstiftning.
- Låta **barn delta** i arbetet
- **Uppdatera den nationella strategin** från 2009 och utarbeta en **handlingsplan** och särskilt se på **skillnader** i genomförande **mellan kommuner och regioner**- med mätbara mål.
- Övervaka och utvärdera arbetet.

- Kommittén är djupt oroad över att Barnombudsmannen (BO), trots tidigare rekommendationer, inte har mandat att ta emot klagomål från barn.
- **BO garanteras oberoende**
 - tillräckligt med resurser** för att övervaka inkorporeringen av lagen.
 - säkerställa mandat att ta emot, utreda och hantera **klagomål från barn** på ett barnvänligt sätt
 - förenkla för barn** att lämna in klagomål
- **-barn ska känna till att de har rätt** att lämna in klagomål och få stöd i detta.

- Säkerställa att **principen om barnets bästa konsekvent tillämpas** i alla program och administrativa och rättsliga förfaranden med anknytning till lagstiftning
- Säkerställa ändringar i lagstiftningen för att **förtydliga utlänningslagen (2005) och LSS** avseende barnets bästa
- **Vägledning och Utbildning** till alla relevanta personer ansvariga för barnets bästa **inom alla områden.**

- Kommittén anser att **barns åsikter inte systematiskt beaktas i Sverige** i beslut som påverkar dem. De flesta kommuner saknar strukturer för barns deltagande i beslut. Därför ska Sverige se till att:
 - Alla barn kan **uttrycka sin åsikt och höras** i alla beslut som påverkar dem, inklusive i domstol och adm. förfaranden, migration, asyl, vårdnad, boende, umgänge, placering i alternativ omvårdnad, sociala tjänster och våld i hemmet-utan krav på föräldrars eller vårdnadshavares samtycke.
 - Antar **relevanta ändringar** i familjelagstiftningen och utlänningslagen samt socialnämndens beslut om barn med funktionsnedsättning.
 - -Alla **kommuner skapar strukturer för barns deltagande i det lokala beslutsfattandet**, exempelvis ungdomsråd.
 - **Systematisk utbildning** till alla berörda yrkespersoner, inklusive rättsväsendet

- **Barn med funktionsnedsättning** ska få lämpligt **kommunikationsstöd** så att **rätten att höras** i alla beslut **kan tillgodoses.**
- Beslut ska bygga på **individuella bedömningar**/inforätt för barnet.
- Stärkt stöd för social delaktighet och individuell utveckling genom att **stärka tillgång till personlig assistans**, rehab och hjälpmedel.
- Öka antalet stödlärare!
- **Inkluderande utbildning** viktigt.
- **Ökad kunskap** till föräldrar, lärare m.fl yrkespersoner.

- Skärpa åtgärderna, bland annat genom utbildning av hälso och sjukvårdspersonal, för att säkerställa att barn i missgynnade eller marginaliserade situationer får snabb och effektiv **tillgång till god hälso-och sjukvård.**

	<ul style="list-style-type: none"> • Kommittén noterar med oro utbredningen av depression, ångest och självskadebeteende hos barn och långa kötider till BUP. Därför ska Sverige: <ul style="list-style-type: none"> - Stärka barnpsykiatrins vårdtjänster och program genom tillgång till: <ul style="list-style-type: none"> - Psykoterapeutisk behandling på skolor - Tillgodose tillräckligt antal barnpsykologer och barnpsykiatriker - Tjänsterna ska anpassas till barns specifika behov.... - Investera i prevention och ta tag i underliggande orsaker till psykisk ohälsa. - Säkerställa att läkemedel för ångest, depression, psykosomatiska sjukdomar, adhd m.fl endast förskrivs när det finns medicinska skäl och individuell bedömning av barnets bästa. - Bättre information om Icke-medicinska alternativ! - Lokalt ger utbildning, stöd och hembesök till föräldrar till barn med psykisk ohälsa. <p>Med andra ord behöver Sverige fokusera mer på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnets bästa • Utbildning, utbildning... • Klagomålsrätt • Barnombud • Barns röster ska höras, barn ska kunna ha rätt • Barns delaktighet • Bättre samarbete mellan olika nivåer • Bättre samarbete lokalt mellan alla verksamheter som jobbar med barn, inklusive civila organisationer <p>Ovanstående text är utdrag från Cecilias presentation av att ha varit på plats och deltagit i granskning samt några nedslag i det som presenterades på samrådsmötet.</p> <p>Läs gärna också mer på Barnombudsmannens webbsida:</p> <p>FN:s barnrättskommitté och Sveriges rapporter - Barnombudsmannen</p>
5.	<p>Nuläge i organisationerna</p> <p>Bris Förra veckan släppte Bris sin årliga barnrapport. Under 2023 hade Bris 51 587 stödjande kontakter med barn, en ökning med 16 procent jämfört med 2022.</p>

Samtal till Bris om skola en ökning med 34 procent jämfört med året innan

Självskada en ökning med 41 procent jämfört med året innan
Kriminalitet ökning med 60 procent jämfört 2022

I samtalen till Bris om skolan beskriver barn en känsla av att inte räkna till och att prestationskraven och stressen leder till ett dåligt mående som i sin tur påverkar skolresultaten. Det återfinns en uppgivenhet inför framtiden och det är tydligt att skolan påverkar barns mående. Det förekommer även samtal om ångest och om nedstämdhet.

Många barn som skadar sig själva söker inte vård, vare sig inom elevhälsa, ungdomsmottagningar eller BUP. En anledning till det är deras negativa erfarenheter av att söka stöd.

Länk till barnrapporten:

https://www.bris.se/globalassets/pdf/rapporter/bris_barnrapporten_20241.pdf

Torsdag den 25 april har Bris lanseringen av den digitala utbildningen "Svåra samtal med vårdnadshavare" i Göteborg
Tid: 14.30-16.30

Bris och Förskole förvaltningen i Göteborgs stad har tillsammans tagit fram en digital nationell utbildning om svåra samtal med vårdnadshavare inom förskolan

Utbildningen bygger på Bris rapport Se Mig – rätten till stöd tidigt i livet

<https://www.bris.se/globalassets/pdf/rapporter/semig-rattentillstodtidigtlivet.pdf>

och samtalsstödet Goda samtal om svåra ämnen – en guide i mötet med föräldrar till de yngsta barnen.

https://www.bris.se/globalassets/for-barn--unga/pdfer/samtalsguide_semig.pdf

Förebildarna

Förebildarna har beviljats ett större bidrag för att utveckla ett anpassat utbildningsprogram för högstadiet där vi under läsåret 24/25 kommer genomföra piloter i 3–5 skolor inom Västra Götalandsregionen. Satsningen kommer ha fokus på att genom entreprenöriella metoder ge eleverna ökade möjligheter att kunna påverka i sin skolmiljö. Utbildningsprogrammet hoppas resultera i stärkt motivation och meningsfullhet, egenmakt och välmående hos unga vilket ger positiva effekter på fullföljda studier. Inom satsningen kommer vi gärna i kontakt med forskare och ansvariga för dessa frågor för att ingå i olika typer om samarbete. Låter det intressant och som något du hade velat vara en del av från start:

Kontakta i så fall Julia på julia@forebildarna.se

Randiga Huset

Verksamheten på Randiga Huset fortsätter att rulla framåt. Sedan årsskiftet har vi noterat perioder med minskat antal nyanmälningar, vilket är ett mönster vi känner igen från tidigare år.

För att möta den höga efterfrågan på våra familjeträffar, strävar vi nu efter att ha två träffar per månad. Intresset och deltagandet varierar, men vi ser en positiv trend.

I april kommer vi för andra gången att arrangera en digital föräldrautbildning om barns sorg. Vi bjuder in alla föräldrar som har kontakt med oss för att öka deras kunskap och förståelse för barnens situation. Efter den första utbildningen förra hösten fick vi positiv feedback, vilket vi tar med oss inför det kommande evenemanget.

Randiga Huset har aktivt deltagit i kommittén för Barnrättsdagarna, där årets tema är "Barns rättigheter när föräldrar har det svårt". Under dagarna kommer vi att ha en talare, Rakel Eklund, som kommer att tala om *Rättigheter för barn i sorg efter förlust av en familjemedlem*. Dessutom kommer en ungdom från Randiga Huset att dela med sig av sin erfarenhet från att vara delaktig i processen att utveckla en självhjälpsapp för unga i sorg. Detta projekt genomfördes i samarbete med forskare från Uppsala universitet (*Utvärdering av en samskapande process under utvecklingen av en psykosocial självhjälpsapp för ungdomar i sorg*).

Kvinno- och Tjejjouren ADA

Vi arbetar vidare med vår basverksamhet som är att ge stöd och skydd till våldsutsatta kvinnor, tjejer och barn. Den 1 april 2024 träder nya bestämmelser ikraft i bland annat socialtjänstlagen (2001:453), SoL, socialtjänstförordningen (2001:937), SoF, och lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende. De nya bestämmelserna syftar till att förbättra skyddet för och stödet till personer som behöver skyddat boende till skydd och stöd mot hot, våld eller andra övergrepp. De syftar även till att stärka barnrättsperspektivet för barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende. De nya bestämmelserna handlar bland annat om att barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt, och socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser. Detta påverkar såklart oss på Ada i stor grad och

kräver ett stort arbete ifrån vår sida med att ta fram med nya rutiner och nya sätt att arbeta på. Vi arbetar även för fullt med att förbereda oss inför att ansöka om tillstånd från IVO för att få bedriva vårt skyddade boende. Från och med den 1 april 2024 krävs tillstånd för att privata aktörer (till exempel stiftelser, föreningar och bolag) yrkesmässigt ska få bedriva skyddat boende. Den som redan bedriver verksamhet måste senast den 1 augusti 2024 ha skickat in en ansökan till IVO för att få fortsätta bedriva verksamheten.

Utöver detta ska vi i början av sommaren bjuda med våra mammor och barn på vårt årliga sommarläger som brukar vara väldigt uppskattat. Vi närvarade även på barnrättsdagarna i Karlstad tidigare i april. Inspirerade dagar med nyttiga föreläsningar och seminarierum och mycket nätverkande.

Räddningsmissionen

Räddningsmissionen har öppnat sin tredje Maträttbutik. Butiken ligger på Wieselgrensplatsen. Läs mer om Maträtt här: [MatRätt | Räddningsmissionen \(raddningsmissionen.se\)](https://www.raddningsmissionen.se)

Lördag den 13 april samordnade Räddningsmissionen ett stort Eid-firande i Tynnered. Firandet initierades av föräldrar i området och genomfördes i samverkan med föräldrar, Lights on Frejaskolan och Familjebostäder. Dagen blev en succé och mellan 800–1000 barn och vuxna deltog.

Rädda barnen

Lokalt Lerum Exempel: simundervisning för 18 barn mellan 7–12 år från invandrarfamiljer främst. Målet är att barnen ska kunna simma 200 m i ett sträck, varav 50 m ryggsim. Detta är nödvändigt för att få godkänt betyg i ÅK 6 enligt Läroplanen och kursplanen för grundskolan i ämnet Idrott och Hälsa. Vi finansierar detta med sponsorpengar.

Samarbete med Stöd och omsorgsförvaltningen i Lerums kommun, tillsammans med RK och Sv. Kyrkan. Arbetet där handlar just nu mycket om acceptabelt boende för några familjer i migration.

Distrikten i Västra Götaland är nu mitt uppe i årsmötesperioden, med allt vad det innebär.

RB centralt: Sista fasen i arbetet med det nya Barnrättspolitiska programmet pågår för fullt, där medlemmar och förtroendevalda är delaktiga. Beslut ska tas på riksmötet i september i år.

Barnfattighedsrapport kommer senare i år.

Maana

Det händer mycket på Maana under vårterminen men det är framför allt tre saker som sticker ut:

- Det har varit ett enormt tryck på stödverksamheten och under perioden januari t.o.m. april har vi en ökning på 61% i antalet chattar jämfört med samma period förra året.
- Vi har startat upp ett nytt projekt finansierat av Jämställdhetsmyndigheten där vi ska arbeta för att organisera tjejer/kvinnor i socioekonomiskt utsatta områden. Vi kommer under två år befinna oss i Kortedala, Angered och Bergsjön och starta upp en verksamhet som bestämts av tjejer i områdena, och som därför alltså kan bli vad som helst - fotboll, dans, målning, eller något helt annat.
- Vi har släppt vår årliga enkät rapport som hittas på vår hemsida och via våra sociala medier, nytt för i år är att vi även frågat pojkar hur de har det och 14% av de svarande identifierade sig som killar. Precis som tidigare år är det 65% som någon gång mått så dåligt att de haft tankar på att ta sitt liv (2023 var siffran 69%). De är också missnöjda med det stöd de fått från vården, och många känner sig ensamma. I år hade vi cirka 3 500 svarande.

Fryshuset

Aktuellt ifrån Fryshuset är att vi just startat ett nationellt projekt med fokus på att forma ett välfungerande avhoppningsprogram för barn och unga i kriminalitet. Vi har mångårig erfarenhet av både avhoppningsverksamhet och att fokusera på barn och unga som målgrupp och nu får vi möjlighet att prova oss fram för att hitta den bästa modellen för att kombinera dessa erfarenheter.

Ytterligare ett nationellt projekt som drivs bland annat i Västra Götaland har fokus på ungas entreprenörskap. Alla unga är välkomna men det finns en särskild inriktning att nå tjejer i eftersatta områden. Samverkan med näringslivet är en viktig del och just nu besöker vi många skolor för att sprida information och fånga upp unga intresserade. Mer info: nextgens.se

På regional nivå har vår ungdomsdrivna förening KFUM Fryshuset Göteborg just haft årsmöte och en ny engagerad styrelse med en 16-årig ordförande är installerad. Föreningen har ett hundratal unga aktiva medlemmar, främst inom våra kreativa verksamheter som t.ex musikproduktion och graffiti, och styrelsen är delaktig i utformningen av både kurser,

workshops och den fysiska utformningen av våra lokaler i Gamlestaden i Göteborg.

Slutligen har vi under första kvartalet i år utbildat all vår personal i Västra Götaland i det internationella medlarprogrammet Dialogue for Peaceful Change (DPC) som utvecklats av ett fredscenter på Nordirland. Det är en metod om varför konflikter uppstår och eskalerar och hur de kan förebyggas genom praktiska verktyg i konfliktkartläggning och medlande samtalsmetodik. Våra medarbetare möter tusentals unga varje år och har nu utökade möjligheter att kunna påverka deras liv i positiv riktning.

Röda Korsets Ungdomsförbund

RKUF har under februari månad haft flera föreningsårsmöten runtom i landet. Där nya styrelser har valts in (vi har en hög omsättning av ledamöter eftersom vi är en ungdomsorganisation och våra engagerade har ofta kortare engagemang.) Det har gått bra och vi jobbar aktivt för att sänka trösklarna när det gäller det föreningstekniska arbetet i våra föreningsårsmöten så att det ska bli så inkluderande som möjligt. De flesta lokalföreningar har också valt sina ombud till vårt Riksårsmöte (juni), och det är många som planerar inför detta.

Under den senaste tiden har vi också utvecklat våra koncept kring flexibla engagemangsformer hos RKUF. Satsningen kallas RKUF-klubbar och är till för att kunna fånga upp och förvalta engagemang på platser där vi idag inte har en lokalförening. Vi vill kunna tillvarata alla grymma idéer och allt engagemang som finns hos unga, så att de snabbare kan gå från idé till verklighet. Därför finns RKUF-klubbar, ett engagemangsformat som hoppar över det föreningstekniska och snabbare kan driva aktivitet för att göra skillnad för fler barn och unga. Aktuell i denna region är pilot-RKUF klubbar i både Vänersborg och Trollhättan.

I övrigt har vi även många insatser nu riktade till ukrainska barn och unga i Göteborg, men också i andra delar av landet. Vi går nu även in i vår medlemskampanjsperiod där vi uppmuntrar och stöttar våra lokalföreningar till att aktivt jobba med utåtriktat arbete för att få fler barn och unga att vara med i rörelsen och stå upp för barn och ungas rättigheter. I år är det extra stort fokus på högstadiet och gymnasieskolor.

	<p>Maskrosbarn Aktivitetserna är i full gång hos Maskrosbarn. Det är högt tryck på våra "torsdagsmys" och vi har tagit in många nya ungdomar.</p> <p>Vi har haft vårens första helgläger för placerade barn och har fyra kvar under året.</p> <p>Vår verksamhet med coach rullar på. Läs gärna mer om vår stödverksamhet här: https://maskrosbarn.org/goteborg</p> <p>Projekt om orosanmälningar Tillsammans med skolkuratorer och socialtjänst samt ungdomar från vår verksamhet arbetar vi med hur orosanmälningar kan bli mindre skrämmande och på ett bättre sätt hjälpa barn och unga till den förändring dom behöver. Detta arbete startade efter att vi gjort ett arbete om psykisk hälsa där ungdomarna tog fram en kravlista kring vilka punkter dom ser måste ändras för att unga ska ha möjlighet att må bra. Kravlistan bifogas.</p> <p>Projekt MUCF Vi bedriver ett delaktighetsprojekt för placerade ungdomar där slutresultatet har varit 3 utbildningsfilmer som riktar sig till socialtjänsten. Filmerna finns att få kostnadsfritt här: https://maskrosbarn.org/boka-oss/forelasning/utbildningsfilm-om-placerade-barns-delaktighet/</p>
6.	<p>Återkoppling från beredningen för mänskliga rättigheters sammanträde 2024-02-20</p> <p>På beredningen för mänskliga rättigheters sammanträde den 20 februari gavs en allmän återkoppling från samtliga fem samråds möten i november-december, samt behandling av specifika frågor och medskick från dessa möten till förtroendevalda.</p> <p>Beredningen för mänskliga rättigheter kommer att lämna inspel på remissen av trafikförsörjningsprogrammet och dess strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor.</p> <p>Reflektioner från första årets samrådsarbete. Något som har lyfts i samtliga samråd under det första året är att återkoppling i sig är väldigt viktigt och att alla föreningar får komma till tals. Beredningens ledamöter lyfte på sammanträdet att det har varit en bra start på samrådsarbetet för</p>

	<p>mandatperioden. Det är ett högt engagemang i samråden och många frågor sänds vidare från samrådsmötena till beredningen.</p> <p>På mötet var det också en fördjupning på området nationella minoriteter med fokus på minoritetslagstiftningen.</p> <p>Beredningen behandlade även ärende om plan för den regionala överenskommelsen mellan VGR och det civila samhället 2024–2026.</p>
7.	<p>Samrådets första år Inför kommande samråd - Färdplan, frågor och medskick</p> <p>Samrådets färdplan togs upp, det är ett levande dokument som vi kommer att ta upp regelbundet på våra möten. Ämnen inför kommande samråd lyftes: Föräldrastöd, psykisk hälsa, hur gör vi för att barns röster ska höras, kunskap och våld var några teman.</p> <p>Vi tog också upp samrådets möjlighet att kunna påverka genom att skicka vidare frågor eller medskick till beredningen för mänskliga rättigheter. Exempel från andra samråd lyftes.</p>
8.	<p>Övriga frågor</p> <p>Inga övriga frågor.</p>
9.	<p>Frågor/medskick från dagens möte som samrådet önskar sända vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet</p> <p>Nej</p>
10	<p>Nästa möte</p> <p>20/5 – på Radisson Blu i Göteborg. 09:00 - 12:15 Tvärsamråd (se separat kallelse) 13:00 - 16:00 Samråd barnrätt – fortsättning på förmiddagens tema - omställningen av Hälso-och sjukvården med fokus på barnuppdraget.</p>

11	Utcheckning <p>Under dagens utcheckning beskrevs det att det var ett bra möte och att det var spännande att få höra om Barnrättskommitténs granskning och hur det fungerar. Förutom att det var bra och spännande att lyssna på Cecilia kom även följande upp: Fint att få dragningar från alla organisationer. Frön kan sås. Bra samtidigt som det är mycket att tänka på. Blir peppad när jag ser barnens röst – hur har processen gått till? Inspirerande! Utbilda, utbilda, utbilda. Medskick härifrån. Hur kan jag o vi bli bättre på det vi möter. Vi gör så mycket tillsammans – våra barn mår inte bra ändå allt fler barn lever i utanförskap – hoppas att vi om några år inte behöver se det. Viktigt att lyssna på barnen.</p>

Sammanställande

[Beredningen för mänskliga rättigheter](#)

Västra Götalandsregionen

Kontaktperson

Liselott Johansson

Epost: liselott.m.johansson@vgregion.se

Telefonnummer: 070-2077800